భారత అత్యున్నత న్యాయస్థానం

క్రిమినల్ అప్పీలెట్ న్యాయాధికార పరిధి

2023 నాటి క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం. 2339

(@ స్పెషల్ లీవ్ పిటిషన్ ద్వారా (క్రిమినల్) 2022 నాటి నెం. 7542)

ఎ. శ్రీనివాస రెడ్డి ... అప్పీలుదారు

(లు)

వర్సెస్

రాకేష్ శర్మ మరియు ఇతరులు

...ప్రతివాది(లు)

తీర్పు

జె.బి. పార్దివాలా, జె. :

1. అనుమతి మంజూరు చేయబడింది.

2. అప్పీలుదారు దాఖలు చేసిన ఈ అప్పీలు, 2019 నాటి క్రిమినల్ పిటిషన్ నెం. 6782 లో, తెలంగాణ రాష్ట్రానికి చెందిన హైకోర్టు సింగిల్ జడ్జి జారీ చేసిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వుల నుండి ఉద్భవించింది. దీనిలో హైకోర్టు పిటిషన్ను తిరస్కరించింది మరియు తద్వారా భారత శిక్షాస్మృతి, 1860 (సంక్షిప్తంగా, 'ఐపిసి') లోని వరుసగా సెక్షన్ 120-బి, ఆర్/డబ్ల్యూ 420,468 మరియు 471 కింద శిక్షార్హమైన నేరానికి అప్పీలుదారునికి వ్యతిరేకంగా చేసిన క్రిమినల్ చర్యలను రద్దు చేయడానికి నిరాకరించింది.

వాస్తవ నేపథ్యం

3. ఇక్కడ అప్పీలుదారుడు (అసలు నిందితుడు నెం. 2) సంబంధిత సమయంలో స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, ఓవర్సీస్ బ్యాంక్ (బ్యాంక్), హైదరాబాదులో అసిస్టెంట్ జనరల్ మేనేజరుగా పనిచేస్తున్నారు. రూ. 22.50 కోట్లు M/s స్వెన్ జెనెటెక్ లిమిటెడ్, సికింద్రాబాద్ (అసలు నిందితుడు నెం. 1) కు అనుకూలంగా, కార్పొరేట్ రుణాన్ని మంజూరు చేయడం ద్వారా బ్యాంకును మోసం చేయడానికి ఇతర సహ నిందితులతో కలిసి కుట్ర పన్నినట్లు ఆరోపణలు ఉన్నాయి.

4. పైన పేర్కొన్న కంపెనీ కొత్త పరికరాల కొనుగోలు/విస్తరణ కార్యక్రమం అమలు కోసం రుణం కోసం దరఖాస్తు చేసినట్లు రికార్డులో ఉన్న విషయాలను బట్టి తెలుస్తోంది. కంపెనీ దేశీయ మార్కెట్ నుండి ముడి పదార్థాల కొనుగోలు కోసం రుణ క్రెడిట్ పరిమితి రూ.5 కోట్లు మరియు నగదు రుణ పరిమితి రూ. 20 కోట్లను వర్కింగ్ క్యాపిటల్ గా ఉపయోగించడానికి, కంపెనీ, బ్యాంకు కు దరఖాస్తు చేసింది.

బ్యాంకు మంజూరు చేసిన సౌకర్యాలను కంపెనీ మంజూరు చేసిన ప్రయోజనాల కోసం ఉపయోగించలేదని, కంపెనీ తన వ్యక్తిగత ప్రయోజనాల కోసం, పాత రుణాలను తీర్చడానికి నిధులను మళ్లించిందని ప్రాసిక్యూషన్ వారి కేసు.

5. ఇక్కడ అప్పీలుదారుపై ఉన్న కేసు ఏమిటంటే, అన్ని సూత్రాలు/పంపిణీ షరతులను పాటించకుండా, కార్పొరేట్ రుణ విడుదలను ఆమోదించడంలో ఆయన కీలక పాత్ర పోషించారు. నగదు రుణ పరిమితి రూ. 10 కోట్లును, శ్రీ కుప్ప శ్రీనివాస్ (అసలు నిందితుడు నెం. 3 ప్రాంతీయ నిర్వాహకుడు) సిఫారసు మేరకు విడుదల చేశారని,కార్పొరేట్ రుణ మొత్తాల నుండి కొనుగోలు చేయడానికి ప్రతిపాదించిన యంత్రాలను స్థాపన చేయకపోవడం గురించి తెలిసినప్పటికీ, విడుదల చేయడానికి ఆయన ఆమోదం తెలిపారని ఆరోపణలు ఉన్నాయి. ఇక్కడ అప్పీలుదారు, మంజూరు చేసిన నగదు క్రేడిట్ పరిమితి రూ. 20 కోట్ల నుండి,అసలు నిందితుల సంఖ్య 1 నుండి 4 మరియు ఇతరులుకు, తప్పుడు లాభం కలిగించాలనే మోసపూరిత ఉద్దేశ్యంతో, హడావిడిగా రూ. 10 కోట్లు విడుదలకు ఆమోదం తెలిపారని కూడా ఆరోపణలు ఉన్నాయి.

6. పైన పేర్కొన్న సందర్భంలో, సెంట్రల్ బ్యూరో ఆఫ్ ఇన్వెస్టిగేషన్ (సిబిఐ) క్రైమ్ నెం.30.10.2013 నాటి నెం.RC 6 (ఇ)/2013 అప్పీలుదారుపై మరియు ఇతర సహ-నిందితులపై ఐపిసి సెక్షన్ 120-బి ఆర్/డబ్ల్యూ 420,468 మరియు 471 కింద శిక్షార్హమైన నేరాలకు మరియు అవినీతి నిరోధక చట్టము,

1988 లోని సెక్షన్ 13 (2) ఆర్/డబ్ల్యూ సెక్షన్ 13 (1) కింద (సంక్షిప్తంగా, 'పిసి చట్టము, 1988') మొదటి సమాచార నివేదికను నమోదు చేశారు.

7. సిబిఐ దర్యాప్తు ముగిసిన తరువాత, హైదరాబాదులోని ప్రిన్సిపల్ స్పెషల్ జడ్జి (సిబిఐ కేసులు) కోర్టులో 30.12.2014 న అప్పీలుదారునితో సహా మొత్తం ఆరుగురిపై చార్జిషీట్ దాఖలు చేయబడింది.

8. 13.02.2015 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా, చీఫ్ జనరల్ మేనేజర్ (ఎంసిజి-ఐ) SBI, పిసి చట్టం, 1988 కింద శిక్షార్హమైన నేరాలకు అప్పీలుదారుని విచారించడానికి పిసి చట్టం, 1988 లోని సెక్షన్ 19 కింద అనుమతి ఇవ్వడానికి నిరాకరించినట్లు తెలుస్తోంది.

9. ఇంతకుముందు మంజూరు చేయడానికి నిరాకరించిన పైన పేర్కొన్న అదే అధికారి , తరువాత పైన పేర్కొన్న 13.02.2015 నాటి దాని మునుపటి ఉత్తర్వులను సమీక్షించింది మరియు 11.04.2015 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా పిసి చట్టం, 1988 కింద శిక్షార్హమైన నేరాలకు ఇక్కడ అప్పీలుదారుని విచారించడానికి అనుమతి ఇచ్చింది. పిసి చట్టము, 1988 లోని సెక్షన్ 19 లోని నిబంధనలు ప్రకారం ఇటువంటి మంజూరు ఇవ్వబడింది. పైన పేర్కొన్న మంజూరు ప్రకారం ఉత్తర్వులు రికార్డులోకి వచ్చిన వెంటనే, హైదరాబాదులోని ప్రత్యేక కోర్టు ఇక్కడ అప్పీలుదారునితో పాటు మరో 13 మందితో సహా, నిందితులపై పైన పేర్కొన్న నేరాన్ని గుర్తించింది. తెలంగాణ హైకోర్టు ముందు, రిట్ పిటిషన్ నెం.33297/2016 ను దాఖలు చేయడం ద్వారా మంజూరు చేసిన ఉత్తర్వుల యొక్క చట్టబద్ధతను, చెల్లుబాటును ఇక్కడ అప్పీలుదారు ప్రశ్నించినట్లు తెలుస్తోంది.

10. ఒకసారి మంజూరు చేయడానికి నిరాకరించిన మంజూరు చేసే అధికారి తన మునుపటి ఉత్తర్వులను సమీక్షించి , అప్పీలుదారుని విచారణ చేయడానికి తాజా అనుమతిని మంజూరు చేయలేదని పేర్కొంటూ, ఇక్కడ అప్పీలుదారు దాఖలు చేసిన రిట్ దరఖాస్తును హైకోర్టు సింగిల్ జడ్జి అనుమతించారు. హైకోర్టు చివరికి 30.10.2018 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా రిట్ దరఖాస్తును అనుమతించింది మరియు మంజూరు చేసిన మంజూరు ఉత్తర్వులను రద్దు చేసింది.

11. హైకోర్టు సింగిల్ జడ్జి ఆమోదించిన పైన పేర్కొన్న ఉత్తర్వులతో వ్యధితుడైన సిబిఐ, 2019 న రిట్ అప్పీల్ నెంబర్ 119కి ప్రాధాన్యత ఇచ్చి, సింగిల్ జడ్జి ఆమోదించిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వుల యొక్క చట్టబద్ధత మరియు చెల్లుబాటును ప్రశ్నించినట్లు తెలుస్తోంది.

12. సిబిఐ దాఖలు చేసిన ఇంట్రా-కోర్ట్ అప్పీల్ 15.07.2019 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా విఫలమైంది మరియు తద్వారా సింగిల్ జడ్జి ఆమోదించిన ఉత్తర్వులు ధృవీకరించబడింది.

13. హైకోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను సిబిఐ అంగీకరించింది మరియు దానిని మరింత ముందుకు తీసుకెళ్లకూడదని భావించింది.

14. పైన పేర్కొన్న వరుసగా 30.10.2018 మరియు 15.07.2019 నాటి ఆదేశాలకు అనుగుణంగా, అప్పీలుదారుడు క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ (సంక్షిప్తంగా, 'Cr.P.C.') లోని సెక్షన్ 239 కింద ప్రత్యేక కోర్టు ముందు డిశ్చార్జ్ దరఖాస్తుకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు .

15. హైదరాబాదు లోని ప్రత్యేక న్యాయస్థానం తన 30.8.2019 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా పి.సి. చట్టము, 1988 కింద అనుమతి లేకపోవడం వల్ల విచారణ నుండి అప్పీలుదారుని డిశ్చార్జ్ చేసింది. అయితే, ఐపిసి కింద నేరాలకు, అప్పీలుదారుని డిశ్చార్జ్ చేయడానికి ప్రత్యేక కోర్టు **ప్రకాష్ సింగ్ బాదల్ మరియు మరొకరు వర్సెస్ పంజాబ్ రాష్ట్రం మరియు ఇతరులు** (2007) 1 ఎస్. సి. సి. 1లో నివేదించిన కేసులో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన నిర్ణయంపై ప్రత్యేక న్యాయస్థానం ఆధారపడింది.

16. ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి జారీ చేసిన ఉత్తర్వులో సంబంధిత భాగం ఇలా ఉందిः

> "కేసు వాస్తవ పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకుని, హైదరాబాదులోని గౌరవనీయ హైకోర్టు ఆదేశాల దృష్ట్యా డబ్ల్యు.పి.నెం. 33279/16 తేదీः30.10.2018, పి.సి. చట్టము సెక్షన్ 13 (2) ఆర్/డబ్ల్యూ 13 (1) (డి) కింద నేరాలకు ఎ2 పై జారీ చేసిన మంజూరు కార్యకలాపాలు పక్కన పెట్టబడ్డాయి, అందువల్ల అవినీతి నిరోధక చట్టం, 1988 లోని 13 (2) ఆర్/డబ్ల్యూ 13 (1) (డి) కింద పేర్కొన్న నేరానికి ఎ2 డిశ్చార్జ్ కు బాధ్యత వహిస్తుంది. ఐపిసి నిబంధనల ప్రకారం ఎ2 పై ఆరోపించిన నేరాల విషయానికొస్తే, వాటిని కొనసాగించాలి మరియు ప్రకాష్ సింగ్ బాదల్ కేసులో గౌరవనీయమైన అత్యున్నత న్యాయస్థానం పైన పేర్కొన్న తీర్పును దృష్టిలో ఉంచుకుని, ఆరోపించిన నేరాలకు సంబంధించి నిందితుడు నెంబరు 2ని విచారించడానికి సెక్షన్ 197 కింద అనుమతి అవసరం లేనందున ఇతర నిందితులతో పాటు నిందితుడు నెంబరు 2ని కూడా విచారణ చేయాలి.

అందువల్ల, హైదరాబాదులోని గౌరవనీయ హైకోర్టు ఆదేశాల దృష్ట్యా, పి. సి. చట్టము సెక్షన్ 13 (2) ఆర్/డబ్ల్యూ 13 (1) (డి) నేరం కింద నిందితుడు నెం. 2 ను డిశ్చార్జ్ చేయబడింది. W.P.నెం.33297/16, తేది 30.10.2018 మరియు ఐపిసి సెక్షన్ 120–బి, 420,468 మరియు 471 కింద నేరాలకు సంబంధించినంతవరకు, నిందితుడు నెం. 2 ఇతర నిందితులతో పాటు విచారణకు బాధ్యత వహిస్తాడు."

17. పైన పేర్కొన్నదానితో బాధపడి , ఇక్కడ అప్పీలుదారుడు, వ్యధితుడు క్రిమినల్ పిటిషన్ 2019 నాటి నెం.6782 ను దాఖలు చేసి, తనను మొత్తం విచారణ నుండి డిశ్చార్జ్ చేయాలని లేదా మరో మాటలో చెప్పాలంటే, Cr.P.C. సెక్షన్ 197 కింద మంజూరు చేసే అధికారం మంజూరు చేయనందున ఐపిసి కింద నేరాలకు కూడా అతన్ని డిశ్చార్జ్ చేయాలని అభ్యర్థించాడు.

18. ఇక్కడ అప్పీలుదారు దాఖలు చేసిన 2019 నాటి క్రిమినల్ పిటిషన్ నెం. 6782 ను 20.06.2022 నాడు హైకోర్టు, దాని వివాదాస్పద ఉత్తర్వుల ద్వారా తిరస్కరించింది.

19. ఇక్కడ అప్పీలుదారు దాఖలు చేసిన పిటిషన్ను తిరస్కరిస్తూ హైకోర్టు నమోదు చేసిన సంబంధిత ఫలితాలు ఇలా ఉన్నాయిః

23. 2015 నాటి సి.సి.నెం.17 లోని 30.08.2019 నాటి ఉత్తర్వులలో, ఐపిసి నేరాల కోసం పిటిషనర్ దాఖలు చేసిన Crl.M.P.నెం.519/2015 ద్వారా డిశ్చార్జ్ దరఖాస్తు పెండింగ్లో ఉందని విచారణ కోర్టు ప్రత్యేకంగా పేర్కొంది. వాదనల సమయంలో, పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది ఈ వాస్తవాలను అంగీకరించారు. అందువల్ల, ఇక్కడ పిటిషనర్ సమాంతర పరిష్కారాలను అనుసరించలేరు. పైన చర్చించినట్లుగా, దర్యాప్తు అధికారి Cr.P.C లోని సెక్షన్ 161 కింద, 65 మంది సాక్షుల వాంగ్మూలాలను నమోదు చేసి 545 పత్రాలను సేకరించారు. దానిని మాత్రమే పరిగణనలోకి తీసుకున్న ఆయన, పిటిషనర్ మరియు ఇతర నిందితులపై చార్జిషీట్ దాఖాలు చేశారు. చార్జిషీట్ లోని విషయాలు ఇక్కడ పిటిషనర్ పై ఆరోపించిన నేరాలను కలిగి ఉంటాయి. ఇక్కడ పిటిషనర్, ప్రతివాదాలను Cr.P.C లోని సెక్షన్ 482 కింద దాఖలు చేసిన పిటిషను పరిగణించబడదు. ఇక్కడ పిటిషనర్ విచారణను ఎదుర్కొని తన నిర్దోషిత్వాన్ని నిరూపించుకోవాలి.

24. ఈ విషయంలో, **కమల్ శివాజీ పోకర్నేకర్ వర్సెస్ మహారాష్ట్ర రాష్ట్రం** (AIR 2019 SC 847) కేసులో గౌరవనీయమైన సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన నిర్ణయాన్ని ప్రస్తావించడం సముచితం, ఇందులో ఫిర్యాదు ఏ నేరాన్ని బహిర్గతం చేయని, లేదా పనికిమాలిన, బాధించే లేదా అణచివేతకు గురైన కేసులో మాత్రమే క్రిమినల్ చర్యలను రద్దు చేయాలని అత్యున్నత న్యాయస్థానం స్పష్టం చేసింది. ఫిర్యాదులో పేర్కొన్న ఆరోపణలు మేజిస్ట్రేట్ తీసుకున్న నేరంగా పరిగణించబడకపోతే, దానిని రద్దు చేయడానికి హైకోర్టుకు అవకాశం ఉంది. కేసు నేరారోపణతో ముగుస్తుందా లేదా నిర్దోషిగా ముగుస్తుందా అని తెలుసుకోవడానికి, విచారణకు ముందు కేసు యొక్క ఖచ్చితమైన విశ్లేషణ చేయవలసిన అవసరం లేదు. ఫిర్యాదును చదివి, అందులోని ఆరోపణలు పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, నేరానికి సంబంధించిన అంశాలు ప్రమాణంపై చేసిన విచరణలో బహిర్గతమయ్యాయని, హైకోర్టు జోక్యం చేసుకోవడానికి ఎటువంటి సమర్థన ఉండదు. అందుబాటులో ఉండే ప్రతివాదాలు, లేదా విచారణ సమయంలో నిరూపించబడినప్పుడు, నిర్దోషిగా ప్రకటించడానికి దారితీయగల వాస్తవాలు/అంశాలు, పరిమితి వద్ద ఫిర్యాదును రద్దు చేయడానికి కారణము కాదు. ఆ దశలో, ఫిర్యాదులోని వాదనలు క్రిమినల్ నేరానికి సంబంధించిన అంశాలను వివరిస్తున్నాయా లేదా అనేది మాత్రమే సంబంధిత ప్రశ్న. ప్రతివాదులపై ఆరోపించిన నేరాలను ఫిర్యాదు ప్రాథమికంగా బహిర్గతం చేస్తుందా అని కోర్టు పరిశీలించాలి. చెప్పిన ఆరోపణలు యొక్క ఖచ్చితత్వం లేదా ఇతర అంశాలను విచారణలో మాత్రమే నిర్ణయించాల్సి ఉంటుంది. ప్రక్రియ జారీ చేసే ప్రారంభ దశలో, నిందితుల తరపున చేసిన వాదనల యోగ్యతలలోకి ప్రవేశించడం ద్వారా కార్యకలాపాలను అణచివేయడానికి కోర్టులకు అవకాశం లేదు. క్రిమినల్ ఫిర్యాదులు,సివిల్ స్వభావానికి చెందినవిగా కనిపిస్తాయనే కారణంతో మాత్రమే వాటిని కొట్టివేయలేము. ఫిర్యాదులో నిందితుడిపై ఆరోపణలు చేసిన నేరానికి సంబంధించిన అంశాలు ప్రాధమికంగా కనిపిస్తే, క్రిమినల్ చర్యలకు ఆటంకం ఉండదు .

XXX XXX XXX

26. . గౌరవనీయమైన సర్వోన్నత న్యాయస్థానం నిర్దేశించిన చట్టాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని మరియు పైన పేర్కొన్న చర్చను దృష్టిలో ఉంచుకుని, తీవ్రమైన మరియు నిర్దిష్టమైన ఆరోపణలు ఉన్నందున

ప్రస్తుత నేరానికి వస్తే, ఈ న్యాయస్థానం ఇక్కడ పిటిషనర్ పై విచారణను రద్దు చేయడానికి మొగ్గు చూపడం లేదు, సి.సి.నెం.17 లో A.2 ఫైల్ పై, హైదరాబాద్ లోని సిబిఐ కేసుల ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి వద్ద పెండింగ్ లో ఉంది.

27. ఫలితంగా, క్రిమినల్ పిటిషన్ కొట్టివేయబడుతుంది. ఏదేమైనా , విషయం క్యాలెండర్ కేసు 2015 సంవత్సరానికి చెందినది కాబట్టి, హైదరాబాద్ లోని సిబిఐ కేసుల ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి, ఈ ఉత్తర్వుల కాపీని అందుకున్న తేదీ నుండి మూడు (3) నెలల వ్యవధిలో చట్ట ప్రకారం, తెలిపిన కేసును (2015 నాటి C.C.No.17) పరిష్కరించాలని ఆదేశించారు."

20. పైన పేర్కొన్న అటువంటి పరిస్థితులలో, అప్పీలుదారు ప్రస్తుత అప్పీలుతో ఈ కోర్టు ముందు ఉన్నారు.

అప్పీలుదారుని తరపున సమర్పణలు

21. ఐపిసి 120–బి, 420,468 మరియు 471 సెక్షన్ల కింద నేరాలకు అప్పీలుదారుని విచారణ చేయడానికి, Cr. P. C. సెక్షన్ 197 కింద అనుమతి తప్పనిసరి అని అప్పీలుదారు తరఫున హాజరైన న్యాయవాది శ్రీ డి. రామకృష్ణ రెడ్డి తీవ్రంగా వాదించారు. పి.సి. చట్టము, 1988 లోని నిబంధనలు ప్రకారం అప్పీలుదారుని విచారణ చేయడానికి అనుమతి నిరాకరించబడినందున, Cr.P.C యొక్క సెక్షన్ 197 కింద చెల్లుబాటు అయ్యే అనుమతి లేకుండా ఐపిసి కింద నేరాలకు అప్పీలుదారుని ఇప్పుడు విచారించలేమని ఆయన వాదించారు.

22. అప్పీలుదారుడు శాఖాపరమైన విచారణను ఎదుర్కొన్నారని గౌరవ న్యాయవాది సమర్పించారు. అప్పీలుదారుని ఇప్పుడు హైదరాబాదులోని ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి కోర్టులో విచారించాలని కోరిన అదే ఆరోపణలపై శాఖా పరమైన విచారణ జరిగింది. 09.06.2014 నాటి విచారణ అధికారి నివేదిక నుండి స్పష్టమైనట్లుగా శాఖాపరమైన విచారణలో అప్పీలుదారు అన్ని ఆరోపణల నుండి నిర్దోషిగా బయటపడ్డారని ఆయన ఎత్తి చూపారు.

23. శ్రీ రెడ్డి తన పైన పేర్కొన్న వాదనలకు మద్దతుగా ఈ న్యాయస్థానం యొక్క మూడు నిర్ణయాలపై ఆధారపడ్డారు (i) **ప్రకాష్ సింగ్ బాదల్** (పైన), (ii) **ఎ.శ్రీనివాసులు వర్సెస్ రాష్ట్ర ప్రతినిధి,ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్**, క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం.2010 నాటి 2417, ఇది 15.06.2023 న నిర్ణయించబడింది. **మరియు**

(iii) స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్, CBI/ACB/బెంగళూరు v. B.A. శ్రీనివాసన్ మరియు మరొకరు , (2020) 2 SCC 153 లో నివేదించారు.

24. పైన పేర్కొన్న అటువంటి పరిస్థితులలో, ఐపిసి కింద నేరాలకు క్రిమినల్ ప్రాసిక్యూషన్ కొనసాగించడం అనేది చట్ట ప్రక్రియను ఘోరంగా దురుపయోగము చేయడం తప్ప మరొకటి కాదని, ఇది తీవ్రమైన శాసనము ఉల్లంఘనకు దారితీస్తుందని అప్పీలుదారు తరఫున హాజరైన గౌరవ న్యాయవాది అభ్యర్థించారు. హైకోర్టు జారీ చేసిన వివాదాస్పద ఉత్తర్వులను రద్దు చేయాలని , అప్పీలుదారుని క్రిమినల్ విచారణ నుండి విడుదల చేయాలని ఆయన అభ్యర్థించారు.

సిబిఐ తరపున సమర్పణలు (ప్రతివాది నెం. 2)

25. సిబిఐ తరఫున హాజరైన అదనపు సొలిసిటర్ జనరల్ (ఎ ఎస్ జి) శ్రీమతి ఐశ్వర్య భాటి, పి.సి. చట్టము, 1988 లోని నిబంధనలు ప్రకారం శిక్షార్హమైన నేరాలకు అప్పీలుదారుని విచారించడానికి పి.సి.చట్టము, 1988 లోని సెక్షన్ 19 కింద అనుమతి ఇవ్వడానికి మంజూరు చేసే అధికారి నిరాకరించినప్పటికీ, ఐపిసి కింద శిక్షార్హమైన నేరాల నుండి కూడా అప్పీలుదారుని విడుదల చేయడానికి ఇది సరిపోదని వాదించారు.

26. Cr.P.C. సెక్షన్ 197 కింద అవసరమైన మంజూరు మరియు పి.సి.చట్టము, 1988 కింద అవసరమైన మంజూరు వేర్వేరు స్థాయిలలో ఉన్నాయని, అయితే, Cr.P.C. పరంగా ఐపిసి కింద మంజూరును రాష్ట్ర లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వం మంజూరు చేయాల్సిన అవసరం ఉందని, పి.సి. చట్టము, 1988 కింద, దాని సెక్షన్ 19 లో పేర్కొన్న అధికారులు కూడా మంజూరు చేయవచ్చని ఎ ఎస్ జి సమర్పించారు.

27. ఐపిసి కింద నేరానికి అప్పీలుదారుని విచారించడానికి Cr.P.C. సెక్షన్ 197 కింద అనుమతి కోసం సిబిఐ ఎప్పుడూ అభ్యర్థించలేదని ఆమె వాదించారు. అభ్యర్థించినదంతా పి.సి.చట్టము, 1988 లోని సెక్షన్ 19 కింద మంజూరు కోసం మాత్రమే, ఇది ఒకసారి తిరస్కరించబడింది మరియు ఆ తరువాత మంజూరు చేయబడింది, కానీ చివరికి పి.సి. చట్టము, 1988 లోని సెక్షన్ 19 కింద మంజూరుకు సంబంధించిన సమస్యను హైకోర్టు నిలిపివేసింది. శ్రీమతి భాటి ప్రకారం, Cr.P.C. యొక్క సెక్షన్ 197 కింద మంజూరు అభ్యర్థించబడిందని మరియు తిరస్కరించబడిందని అప్పీలుదారు తరపున ప్రచారం చేసిన మొత్తం సమర్పణ, తప్పుడు అభిప్రాయం లేదా ప్రాతిపదికన ముందుకు సాగుతుంది.

28. ఈ విషయంలో, పి.సి.చట్టము, 1988 లోని సెక్షన్ 19 కింద అనుమతి కోసం అభ్యర్థిస్తూ స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా చీఫ్ విజిలెన్స్ అధికారికి సిబిఐ రాసిన 21.12.2014 నాటి లేఖను శ్రీమతి భాటి రికార్డులో ఉంచారు. పైన పేర్కొన్న లేఖ ఇలా ఉందిः

"To

చీఫ్ విజిలెన్స్ ఆఫీసర్

స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియ

విజిలెన్స్ విభాగం,

కార్పొరేట్ సెంటర్,

P.B.నెం.12,

ముంబై–400 021.

విషయం : సిబిఐ, బిఎస్ & ఎఫ్సి, బెంగళూరు యొక్క ఆర్సి. 6 (ఇ)/2013 లో సిబిఐ నివేదిక సర్, ఆర్సి. 6 (ఇ)/2013–బిఎల్ఆర్ ద్వారా నమోదు చేయబడిన క్రిమినల్ కేసులో ఆరోపణలు, దర్యాప్తు సమయంలో వెల్లడించిన వాస్తవాలను, దర్యాప్తు ఫలితాలను,చేర్చిన సిబిఐ నివేదికను నేను దీనితో పంపుతున్నాను.

2. ఈ క్రింది వ్యక్తులపై చర్యను ప్రారంభించడానికి, రికార్డులలో తగినంత సాక్ష్యము ఉన్నదని దర్యాప్తులో వెల్లడైందిః

(i) (శ్రీ వెంకట రమణ కల వకొలను (A–1) మేనేజింగ్ డైరెక్టర్, M/s. స్వెన్ జెనెటెక్ లిమిటెడ్, మరియు ఎం/ఎస్ జూపిటర్ బయోసైన్స్ లిమిటెడ్, సికింద్రాబాద్ ; శ్రీ ఎ. శ్రీనివాస రెడ్డి (ఎ–2), అసిస్టెంట్ జనరల్ మేనేజర్, స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, అనంతపూర్ ప్రాంతీయ కార్యాలయం, అనంతపూర్, ఆంధ్రప్రదేశ్; శ్రీ కుప్ప శ్రీనివాస్ (ఎ–3), చీఫ్ మేనేజర్ & రిలేషన్షిప్ మేనేజర్, స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, ఆంధ్రప్రదేశ్, ఎం/ఎస్ స్వెన్ జెనెటెక్ లిమిటెడ్ (ఎ–4), నెం .10–2–71 & 72/1, రోడ్ నంబర్ 3, వెస్ట్ మారేడ్ పల్లి సికింద్రాబాద్, శ్రీ ఎం.వి. రవి (ఏ–5), మాజీ అసిస్టెంట్.వైస్ ప్రెసిడెంట్, మార్కెటింగ్, M/s జూపిటర్ బయోసైన్స్ లిమిటెడ్, సికింద్రాబాద్, శ్రీ ఇ. నరసింహారెడ్డి (ఎ –6), మేనేజింగ్ డైరెక్టర్, M/s రూట్స్ మెడికేర్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, నెం .182, MIGH, భారత్ నగర్ కాలనీ, హైదరాబాద్, శ్రీ పి. వి. రామారావు

(A-10), గతంలో సీనియర్ ఎగ్జిక్యూటివ్ అకౌంట్స్, M/s జూపిటర్ బయోసైన్సెస్ లిమిటెడ్, సికింద్రాబాద్, శ్రీ పి. గిరిధర్ గౌడ్ (A-11), గతంలో ఎగ్జిక్యూటివ్-అకౌంట్స్, M/s జూపిటర్ బయోసైన్సెస్ లిమిటెడ్, సికింద్రాబాద్, శ్రీ సుందర్ హరి ప్రసాద్ (A-12), గతంలో ఎగ్జిక్యూటివ్-అకౌంట్స్, M/s జూపిటర్ బయోసైన్సెస్ లిమిటెడ్, సికింద్రాబాద్, శ్రీ M.తులసి రామ్ (ఏ-13), గతంలో మేనేజరుగా పనిచేశారు, M/s జూపిటర్ బయోసైన్సెస్ లిమిటెడ్, సికింద్రాబాద్ లో , శ్రీ వి. ఎ. ఆర్. చంద్ర మూర్తి (ఏ-14), గతంలో అకౌంట్స్ సూపరువైజర్ గా పనిచేశారు, M/s జూపిటర్ బయోసైన్స్ లిమిటెడ్., హైదరాబాద్, శ్రీ శ్యామ్ సుందర్ సూరి (ఏ-15), యజమాని, M/s . వి. ఆర్. అసోసియేట్స్, No.10-3-315, వీధి సంఖ్య 6, తూర్పు మారేడ్ పల్లి , హైదరాబాద్, శ్రీ డి. వి. ఎస్. సూర్యనారాయణ (ఏ-16), గతంలో యజమాని, M/s థెమిస్ ఎంటర్ప్రైజెస్, హైదరాబాద్, శ్రీ రాజేంద్ర రాజు (ఏ-17), గతంలో యజమాని, M/s సూరజ్ ఇండస్ట్రీస్, హైదరాబాద్ సెక్షన్120-బిఆర్/డబ్ల్యూ 420,468 & 471 ఐపిసి కింద మరియు పిసి చట్టము, 1988 లోని యు/ఎస్ 13 (2) ఆర్/డబ్ల్యూ 13 (1) (డి) మరియు దాని యొక్క గణనీయమైన నేరాల క్రింద విచారణ చేశారు .

(ii) శ్రీ జి. సురేష్, డిప్యూటీ మేనేజర్, స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, ఎర్రగుంట్ల (ఎం) కడప జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్. భారీ జరిమానాను విధించేందుకు క్రమం తప్పకుండా శాఖాపరమైన చర్యలు తీసుకోబడినది.

(iii) శ్రీ యు. సుదేశ్ కుమార్ (ఎ-7), చీఫ్ మేనేజర్, SBI, కమర్షియల్ బ్రాంచ్, కోటి, హైదరాబాద్ మరియు శ్రీ కెడి మీనన్, డిజిఎం, SBI, ఎస్ఎఎం, కార్పొరేట్ సెంటర్, ముంబై కి వ్యతిరేకంగా ఇటువంటి చర్య .

3. శ్రీ ఎ. శ్రీనివాస రెడ్డి (ఎ-2), అసిస్టెంట్ జనరల్ మేనేజర్, స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, అనంతపూర్,ప్రాంతీయ కార్యాలయం, అనంతపూర్, ఆంధ్రప్రదేశ్ మరియు శ్రీ కుప్ప శ్రీనివాస్ (ఎ-3), చీఫ్ మేనేజర్ & రిలేషన్షిప్ మేనేజర్, స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, తూర్పు అనపర్తి, గోదావరి జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్, అవినీతి నిరోధక చట్టము, 1988 లోని 19 (1) (సి) కింద తప్పనిసరి చేసిన సమర్థ అధికారి నుండి విచారణ కోసం అనుమతి పొందాలని మీరు అభ్యర్థించబడ్డారు.

4. సాక్షుల జాబితా, పత్రాల జాబితా, సాక్షుల వాంగ్మూలాల కాపీలు, పత్రాల కాపీలతో పాటు, పేరా నెం. 2 (ii) లో పేర్కొన్న నిందితుడిపై భారీ జరిమానా విధించడానికి శాఖాపరమైన చర్యలను

ప్రారంభించడానికి అభియోగాలా ముసాయిదా మరియు ఆరోపణల ముసాయిదా ప్రకటనలు ఇక్కడ జతచేయబడ్డాయి. పైన పేర్కొన్న అధికారులపై ఏర్పాటు చేసిన RDA ఫలితాన్ని త్రైమాసిక ప్రాతిపదికన మరియు RDA కార్యకలాపాలను తుదిగా పరిష్కరించిన వెంటనే క్రమశిక్షణా అధికారి యొక్క ఉత్తర్వుల కాపీతో పాటు తెలియజేయాలని కూడా అభ్యర్థించబడింది.

5. దయచేసి, సిబిఐ నివేదికను గోప్యమైన పత్రంగా పరిగణించి మరియు పైన పేర్కొన్న నేరస్థులైన అధికారులపై ఆరోపణలు, అభియోగాల వివరణ లేదా శాఖాపరమైన కార్యకలాపాలను ప్రారంభించడానికి, ఏదైనా ఉంటే, ఆదేశాలలో దాని గురించి ఎటువంటి సూచన చేయబడదు. ఆర్టీఐ చట్టం, 2005 కింద సీబీఐకి మినహాయింపు ఉన్నందున, నోటిఫికేషన్ నెం. F. No. 1/3/2011-IR తేదీ 09.06.11 ప్రభుత్వం. ఒకవేళ, ఎవరైనా దరఖాస్తుదారుడు ఆర్టీఐ చట్టం, 2005 కింద సిబిఐ నివేదిక కాపీని లేదా దానిలో కొంత భాగాన్ని కోరితే, దానిని తిరస్కరించవచ్చు.

6. సిబిఐ నివేదిక యొక్క కాపీని దాని ఆవరణలతో పాటు జాయింట్ సెక్రటరీ, బ్యాంకింగ్ డివిజన్, ఆర్థిక వ్యవహారములు విభాగం, ఆర్థిక మంత్రిత్వ శాఖ, భారత ప్రభుత్వం, జీవన్‌దీప్ భవనం, సంసద్ మార్గ్, న్యూ ఢిల్లీకి మరియు డైరెక్టర్, సెంట్రల్ విజిలెన్స్ కమిషన్, సతరక్తా భవన్, జిపిఓ కాంప్లెక్స్, బ్లాక్-ఎ, ఐఎన్ఎ, న్యూ ఢిల్లీకి సమాచారం మరియు అవసరమైన చర్యల కోసం పంపబడింది.

7. మంజూరు చేసే అధికారి, అవసరమైతే, సాక్ష్యాలను వివరించడానికి దర్యాప్తు అధికారిని పిలవవచ్చు, ఎందుకంటే ఇది సాక్ష్యాలను సరిగ్గా మెచ్చుకోవడంలో మంజూరు చేసే అధికారికి సహాయపడుతుంది మరియు విచారణ సమయంలో అధికార న్యాయస్థానం ముందు సాక్ష్యాలను ఇవ్వడానికి కూడా సహాయపడుతుంది.

8. విచారణ కోసం మంజూరును నిరూపించడానికి, కేసుతో పరిచయం ఉన్న మరియు మంజూరు చేసే అధికారి ద్వారా సంతకాలను మరియు వారి ప్రజ్ఞను ఉపయోగించి, నిరూపించగల మంజూరు చేసే అధికారం క్రింద పనిచేసే అధికారి పేరును, అతన్ని సాక్షిగా పేర్కొనడానికి,ఈ కార్యాలయానికి తెలియజేయాలని అభ్యర్థించబడింది. విచారణ కోసం మంజూరు చేయడానికి జారీ చేసే అధికారం యొక్క సామర్థ్యాన్ని స్థాపించడానికి అధికారాల ప్రతినిధి యొక్క సంబంధిత సారాంశం యొక్క ధృవీకరించబడిన కాపీలను అందించాలని వీరు అభ్యర్థించబడ్డారు.

9. దయచేసి, సిబిఐ నివేదికను స్వీకరించటాన్ని అంగీకరించండి .

మీపై విశ్వాసంతో,

(డాక్టర్ సూర్య ధంకప్పన్

శాఖ అధిపతి

సిబిఐ, బిఎస్ & ఎఫ్సి,

బెంగళూరు)"

29. Cr.P.C. సెక్షన్ 197 ప్రస్తావన లేదని సూచించడానికి మాత్రమే పైన పేర్కొన్న లేఖను మా తీర్పులో చేర్చాము.

30. పైన పేర్కొన్న అటువంటి పరిస్థితులలో, ఈ అప్పీల్లో అర్హత లేనందున, దానిని కొట్టివేయాలని ఎ ఎస్ జి అభ్యర్థించారు.

బ్యాంకు తరపున వాదనలు (ప్రతివాది నెం. 1)

31. బ్యాంకు తరపున హాజరైన గౌరవ న్యాయవాది శ్రీ సిద్ధార్థ్ సంగల్, పిసి చట్టం, 1988 కింద నేరాల నుండి విడుదల కోరుతూ అప్పీలుదారు యొక్క దరఖాస్తు ఇప్పటికే అనుమతించబడిందని, అయితే, పిసి చట్టము, 1988 కింద నేరాల నుండి విడుదల ఇప్పటికే అనుమతించబడిందని , అయితే, ఐపిసి కింద నేరాల నుండి విడుదల కోరుతూ అతని దరఖాస్తు, 26.07.2022 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా ఎల్డి సిబిఐ కోర్టు కొట్టివేయబడింది మరియు ఆ ఉత్తర్వులు పై ఈ కోర్టు ముందు సవాలు చేయబడలేదు.

32. హైకోర్టు తన 20.06.2022 నాటి వివాదాస్పద ఉత్తర్వులో, 13.02.2015 నాటి కార్యకలాపాల ద్వారా, పిసి చట్టం, 1988 లోని నిబంధనల ప్రకారం విచారణ చేయడానికి అనుమతి నిరాకరించబడిందని మరియు 11.04.2015 నాటి కార్యకలాపాల ద్వారా పిసి చట్టం, 1988 లోని నిబంధనల ప్రకారం విచారణ చేయడానికి అనుమతి ఇవ్వబడిందని, అందువల్ల, Cr.P.C. సెక్షన్ 197 ప్రకారం, ఐపిసి కింద శిక్షార్హమైన నేరాలకు సంబంధించి ఎటువంటి అనుమతి కోరలేదని లేదా మంజూరు చేయలేదని లేదా తిరస్కరించలేదని స్పష్టంగా ఆయన వాదించారు .

33. సిబిఐ కోర్టు మరియు హైకోర్టు ముందు సిబిఐ యొక్క స్థిరమైన వైఖరి ఏమిటంటే, ఐపిసి కింద శిక్షార్హమైన నేరాలకు అప్పీలుదారుని విచారించడానికి Cr.P.C సెక్షన్ 197 కింద ముందస్తు అనుమతి

అవసరం లేదని, ఎందుకంటే అటువంటి అనుమతిని కోరడానికి చట్టపరమైన బాధ్యత లేదని న్యాయవాది వాదించారు .

34. శాఖా పరమైన చర్యలలో తనను నిర్దోషిగా ప్రకటించారని అప్పీలుదారు పేర్కొనడం తప్పు అని వాదించబడింది . అప్పీలుదారుడు తన విధులను అత్యంత అంకితభావంతో మరియు శ్రద్ధతో నిర్వర్తించడంలో విఫలమైనందుకు మరియు బ్యాంక్ అధికారికి తగినట్లుగా మరియు బ్యాంక్ ప్రయోజనాలకు అత్యంత ప్రతికూలంగా వ్యవహరించి నందుకు, అతనిపై విధించిన ఆరోపణలకు సంబంధించి అప్పీలుదారుకు చివరికి 'పరిపాలన హెచ్చరిక' ఇవ్వబడింది– ఈ ఆరోపణలు ఐపీసీలోని సెక్షన్ 420,468,471 లేదా 120–బి లలో లేవు.

35. ఏ సందర్భంలోనైనా, ఆరోపణలు ఒకేలా లేనందున, విచారణ ఆధారంగా క్రిమినల్ చర్యలకు సంబంధించి శాఖా పరమైన చర్యల యొక్క విధిని అస్సలు అంచనా వేయలేమని కూడా వాదించారు. అందువల్ల, అప్పీలుదారు తనపై ఉన్న, క్రిమినల్ కేసును రద్దు చేయాలని కోరుతూ శాఖాపరమైన చర్యల ఫలితంపై ఆధారపడలేరు.

36. చివరగా, గౌరవ న్యాయవాది చాలా ముఖ్యమైన విషయం వాదించారు. ప్రభుత్వ అనుమతితో తొలగించగల 'ప్రభుత్వోద్యోగులకు' మాత్రమే Cr.P.C. లోని సెక్షన్ 197 వర్తిస్తుందని Cr.P.C.లోని సెక్షన్ 197 చదవడం స్పష్టంగా సూచిస్తుందని, ఇతర 'ప్రభుత్వోద్యోగులకు' వర్తించదని వాదించారు . ఎస్.కె.మిగ్లానీ వర్సెస్ స్టేట్ (ఎన్సిటి ఆఫ్ ఢిల్లీ) (2019) 6 ఎస్. సి. సి. 111 కేసులో ఈ కోర్టు నిర్ణయంపై ఆధారపడింది. జాతీయం చేయబడిన బ్యాంకు మేనేజర్ ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అయినప్పటికీ, ప్రభుత్వ అనుమతిద్వారా లేదా ప్రభుత్వ అనుమతితో తప్ప తన కార్యాలయం నుండి తొలగించబడలేరని, అందువల్ల Cr.P.C. లోని సెక్షన్ 197 కింద రక్షణను పొందలేరని వాదించబడింది.

పైన పేర్కొన్న అటువంటి పరిస్థితులలో, ప్రస్తుత అప్పీల్లో అర్హత లేనందున, దానిని కొట్టివేయాలని గౌరవ న్యాయవాది అభ్యర్థించారు.

విశ్లేషణ

37. పార్టీల తరపున హాజరైన గౌరవ న్యాయవాదుల వాదనలు విన్న తరువాత, రికార్డులో ఉంచిన విషయాలను పరిశీలించిన తరువాత, ఈ క్రింది చట్టపరమైన ప్రశ్నలు మా పరిశీలనకు వచ్చాయిః

(i) అప్పీలుదారుడు, స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, ఓవర్సీస్ బ్యాంకులో అసిస్టెంట్ జనరల్ మేనేజరుగా తన హోదాలో పనిచేస్తున్నప్పుడు, Cr.P.C యొక్క సెక్షన్ 197ని వర్తింపజేయడానికి ప్రభుత్వ అనుమతితో తప్ప, తన కార్యాలయం నుండి తొలగించవచ్చా?

(ii) పి. సి. చట్టం, 1988 కింద నేరాలకు అప్పీలుదారుని విచారించడానికి, పి.సి..చట్టం, 1988 లోని సెక్షన్ 19 కింద మంజూరు చేయబడినప్పటికీ, ఐపిసి కింద శిక్షార్హమైన నేరాలకు అప్పీలుదారుపై చర్య తీసుకోవడానికి ప్రత్యేక కోర్టు (సిబిఐ) అనుమతించబడుతుందా?

Cr.P.C **సెక్షన్ 197**

38. Cr.P.C లోని సెక్షన్ 197 ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నదిః

"197. న్యాయమూర్తులు మరియు ప్రభుత్వ ఉద్యోగులపై విచారణ.—

(1) ప్రభుత్వ అనుమతి ద్వారా లేదా అనుమతితో తప్ప తన కార్యాలయం నుండి తొలగించలేని న్యాయమూర్తి లేదా మేజిస్ట్రేట్ లేదా ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అయిన లేదా ఉన్న ఏ వ్యక్తి అయినా తన అధికారిక విధిని నిర్వర్తించడంతో వ్యవహరించేటప్పుడు లేదా వ్యవహరించడానికి ఉద్దేశించినప్పుడు అతను చేసిన నేరానికి పాల్పడినట్లు ఆరోపించబడినప్పుడు, లోక్పాల్ మరియు లోకాయుక్తా చట్టం, 2013 (1 of 2014)లో అందించిన విధంగా మినహా ముసుపటి మంజూరుతో తప్ప ఏ కోర్టు కూడా అటువంటి నేరాన్ని గుర్తించదు. --

(ఎ) కేంద్ర ప్రభుత్వ వ్యవహారాలకు సంబంధించి, ఉద్యోగం చేస్తున్న వ్యక్తి లేదా, సందర్భానుసారంగా, నేరానికి పాల్పడినట్లు ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న వ్యక్తి విషయంలో;

(బి) ఉద్యోగం చేస్తున్న వ్యక్తి విషయంలో లేదా, సందర్భానుసారంగా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వ్యవహారములుకు సంబంధించిన నేరానికి పాల్పడినట్లు ఆరోపించబడిన సమయంలో ఉన్న వ్యక్తి విషయంలోఃఃః

వివరణ.––అనుమానాలను తొలగించడానికి, సెక్షన్ 166ఎ, సెక్షన్ 166బి, సెక్షన్ 354, సెక్షన్ 354ఎ, సెక్షన్ 354బి, సెక్షన్ 354సి, సెక్షన్ 354డి, సెక్షన్ 370, సెక్షన్ 375, సెక్షన్ 376ఎబి , సెక్షన్ 376సి, సెక్షన్ 376డి , సెక్షన్ 376డిఎ,సెక్షన్ 376డిబి, లేదా

ఐపిసి సెక్షన్ల 509(1860 లోని 45)కింద చేసిన నేరానికి పాల్పడినట్లు ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న ప్రభుత్వ ఉద్యోగి విషయంలో ఎటువంటి అనుమతి అవసరం లేదని దీని ద్వారా ప్రకటించబడింది.

2.కేంద్ర ప్రభుత్వం ముందస్తు అనుమతితో తప్ప, కేంద్ర సాయుధ దళాలలోని ఏ సభ్యుడైనా తన అధికారిక విధిని నిర్వర్తించడంతో వ్యవహరిస్తున్నప్పుడు లేదా వ్యవహరిస్తున్నట్లు భావించేటప్పుడు చేసిన నేరాన్ని ఏ న్యాయస్థానం పరిగణనలోకి తీసుకోదు.

(3) రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, నోటిఫికేషన్ ద్వారా, ఉప–విభాగం (2) లోని నిబంధనలు అందులో పేర్కొన్న విధంగా ప్రజా శాంతిభద్రతల నిర్వహణకు బాధ్యత వహించే బలగాల సభ్యుల వర్గంకు లేదా వర్గానికి, వారు ఎక్కడ పనిచేసినా, వర్తిస్తాయని నిర్దేశించవచ్చు, ఆ తరువాత ఆ ఉప–విభాగం యొక్క నిబంధనలు అందులో సంభవించే "కేంద్ర ప్రభుత్వం" అనే వ్యక్తీకరణకు బదులుగా "రాష్ట్ర ప్రభుత్వం" అనే వ్యక్తీకరణ ప్రత్యామ్నాయంగా వర్తిస్తాయి.

(3ఎ) సబ్–సెక్షన్ (3) లో ఏమైనప్పటికీ, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 356 యొక్క క్లాజ్ (1) కింద జారీ చేయబడిన ప్రకటన అమలులో ఉన్న కాలంలో, కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క మునుపటి మంజూరుతో తప్ప, తన అధికారిక విధిని నిర్వర్తించడంలో వ్యవహరించుటప్పుడు లేదా వ్యవహరించడానికి ఉద్దేశించినప్పుడు, ఒక రాష్ట్రంలో ప్రజా క్రమాన్ని నిర్వహించడానికి బాధ్యత వహించే బలగాలలోని ఏ సభ్యుడైన చేసినట్లుగా ఆ రోపించబడిన ఏ నేరాన్ని ఏ కోర్టు గుర్తించదు.

(3బి) ఈ నియమావళిలో లేక మరే ఇతర చట్టంలో దీనికి విరుద్ధంగా ఏమైనప్పటికీ, రాజ్యాంగంలోని 356వ ఆర్టికల్ యొక్క క్లాజ్ (1) క్రింద జారీ చేయబడిన ఒక ప్రకటన రాష్ట్రంలో అమలులో ఉన్న కాలంలో జరిగినట్లు ఆరోపించబడిన ఒక నేరమునకు సంబంధించి, 1991 ఆగస్టు 20వ తేదీన ప్రారంభమై, రాష్ట్రపతి ఆమోదం పొందిన తేదీకి వెంటనే ముందు తేదీతో ముగిసే కాలంలో, రాష్ట్ర

ప్రభుత్వం మంజూరు చేసిన ఏ మంజూరు అయినా లేక ఆ మంజూరుపై న్యాయస్థానం తీసుకున్న ఏ సంజ్ఞ అయినా చెల్లదని దీని ద్వారా ప్రకటించబడుతుంది.

(4) కేంద్ర ప్రభుత్వం లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, సందర్భానుసారంగా, అటువంటి న్యాయమూర్తి, మేజిస్ట్రేట్ లేదా ప్రభుత్వ ఉద్యోగి యొక్క విచారణ జరిపే వ్యక్తిని, ఏ పద్ధతిలో, మరియు ఏ నేరం లేదా నేరాలకు పాల్పడతారో నిర్ణయించవచ్చు." మరియు విచారణ జరపాల్సిన న్యాయస్థానాన్ని పేర్కొనవచ్చు.

39. శాసన కమిషన్ తన 41వ నివేదికలో ఈ విధంగా పేర్కొందిః

> " 15.123. సెక్షన్ 197, ఇప్పుడు ఉన్నట్లుగా , నిర్దిష్ట వర్గానికి చెందిన ప్రజా సేవకుడికి, అతను అటువంటి ప్రజా సేవకుడిగా పదవిలో ఉన్నప్పుడు మాత్రమే వర్తిస్తుంది. అతను పదవీ విరమణ చేసిన తర్వాత, రాజీనామా చేసిన తర్వాత లేదా సేవను విడిచిపెట్టిన తర్వాత ఇది అతనికి వర్తించదు....., పదవీ విరమణకు ముందు మాదిరిగానే ప్రభుత్వ ఉద్యోగి పదవీ విరమణ తర్వాత కూడా ఈ విభాగం కింద రక్షణ అవసరమని మాకు అనిపిస్తుంది. ప్రభుత్వ ఉద్యోగి తన అధికారిక పదవి ముగిసే వరకు వేచి ఉండి, ఆపై ఫిర్యాదు చేయడానికి ఫిర్యాదును కలిగి ఉన్న ఒక ప్రైవేట్ వ్యక్తికి అవకాశం తెరిచి ఉంటే, ఈ విభాగం అందించే రక్షణ భ్రాంతిగా మారుతుంది. అధికారిక చర్యలు అనవసరమైన లేదా ఇబ్బందికరమైన విచారణలకు దారితీయకుండా చూడడంలో ప్రజా ప్రయోజనం అనేది సెక్షన్ 197 ద్వారా ఒసగబడిన రక్షణకు అంతిమ సమర్థన. .. ఆ కోణం నుండి ఏ ప్రభుత్వోద్యోగిని విచారణ చేయాలనే ప్రశ్నను నిర్ణయించడాన్ని ప్రభుత్వానికి వదిలివేయాలి ".

40. Cr.P.C. లోని సెక్షన్ 197 ప్రకారం, కేంద్ర ప్రభుత్వం లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనుమతితో లేదా అనుమతితో తప్ప తన కార్యాలయం నుండి తొలగించలేని ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అయిన లేదా ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అయిన ఏ వ్యక్తి అయినా తన అధికారిక విధులను నిర్వర్తించేటప్పుడు లేదా ఉద్దేశపూర్వకంగా వ్యవహరించుటప్పుడు అతను చేసిన నేరానికి పాల్పడినట్లు ఆరోపించబడినప్పుడు, తగు విధముగా ప్రభుత్వం యొక్క మునుపటి మంజూరుతో తప్ప, ఏ న్యాయస్థానం అటువంటి నేరాన్ని గుర్తించదు.

41. Cr.P.C. యొక్క సెక్షన్ 197 లోని సబ్ సెక్షన్ (1) ప్రకారం, న్యాయమూర్తి లేదా మేజిస్ట్రేట్ లేదా ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అయిన లేదా ప్రభుత్వ అనుమతి ద్వారా లేదా ప్రభుత్వ అనుమతితో తప్ప తన కార్యాలయం నుండి తొలగించలేని ఏ వ్యక్తి అయినా తన అధికారిక విధిని నిర్వర్తించేటప్పుడు లేదా ఉద్దేశపూర్వకంగా వ్యవహరించుటప్పుడు అతను చేసిన నేరానికి పాల్పడినట్లు ఆరోపించబడినప్పుడు

విచారణకు అనుమతి అవసరమని చూపిస్తుంది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 311 ప్రకారం,కేంద్రం లేదా రాష్ట్రం యొక్క సివిల్ సర్వీస్ సభ్యుడు లేదా కేంద్రం లేదా రాష్ట్రం క్రింద సివిల్ పదవిని కలిగి ఉన్న ఏ వ్యక్తిని, అతనిని నియమించిన అధికారం కన్నా తక్కువ స్థాయి గల అధికారం అతనిని తొలగించకూడదు. అందువల్ల, Cr.P.C. లోని సెక్షన్ 197 లోని సబ్-సెక్షన్ (1) యొక్క రక్షణ, కేంద్ర ప్రభుత్వం లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అధికారంచే నియమించబడిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు మాత్రమే అందుబాటులో ఉంటుందని, ప్రతి ప్రభుత్వ ఉద్యోగికి కాదని ఇది చెబుతోంది.

42. Cr.P.C.లో 'మంజూరు' అనే పదం నిర్వచించబడలేదు. 'మంజూరు' అనే పదానికి నిఘంటువు అర్థం ఈ క్రింది విధంగా ఉందిః—

> "వెబ్స్టర్ యొక్క థర్డ్ న్యూ ఇంటర్నల్ నిఘంటువుః మరొక వ్యక్తి లేదా సంస్థ యొక్క చట్టముకు చెల్లుబాటును ఇచ్చే అధికారంలో ఒకరి ద్వారా స్పష్టమైన అనుమతి లేదా గుర్తింపు; అధికారం, ధృవీకరించడం లేదా ఆమోదించడం.
>
> ది న్యూ లెక్సికాన్ వెబ్స్టర్స్ డిక్షనరీ : అధికారంలో ఉన్న ఎవరైనా ఇచ్చిన స్పష్టమైన అనుమతి .
>
> సంక్షిప్తంగా ఆక్స్ఫర్డ్ నిఘంటువుః ఆచారము లేదా సంప్రదాయం ద్వారా ఒక చర్య మొదలైన వాటికి ఇచ్చిన ప్రోత్సాహం; చట్టం యొక్క అనుమతి, నిర్ధారణ లేదా ధృవీకరణ మొదలైనవి వ్యక్తం చేయడం; అధికారం ఇవ్వడం, ఆమోదించడం లేదా అంగీకరించడం (చర్య మొదలైనవి)
>
> స్ట్రౌడ్ యొక్క న్యాయ నిఘంటువుః మంజూరు అంటే ముందస్తు ఆమోదం మాత్రమే కాదు; సాధారణంగా దీని అర్థం ధృవీకరణ కూడా.
>
> పదాలు మరియు పదబంధాలుః 'మంజూరు' అనే క్రియ 'అధికారం' నుండి ప్రత్యేకమైన అర్థాన్ని కలిగి ఉంది మరియు ఆమోదముంచడం, అంగీకరించడం, నిర్ధారించడం లేదా ధృవీకరించడం అని అర్థం. ఈ పదం పవిత్రత లేదా అధికారం యొక్క ఆలోచనను తెలియజేస్తుంది.
>
> రమానాథ్ అయ్యర్ రచించిన శాసన లెక్సికన్ః ముందస్తు ఆమోదం లేదా ధృవీకరణ."

43. 78 కార్పస్ జురిస్ సెకండమ్ లో 579వ పేజీలో ఈ పదానికి నామవాచకంగా మరియు క్రియగా వివిధ అర్థాలు ఇవ్వబడ్డాయి. ఒక నామవాచకంగా ఇది ఒక చట్టానికి విధేయతను అమలు చేసే

సాధనంగా మరియు విస్తృత కోణంలో ఏదైనా విషయం శాసనము అధికారాన్ని అందించే జరిమానా లేదా శిక్ష అని అర్థం మరియు ఇది అధికారం యొక్క ఆలోచనను తెలియజేస్తుంది. ఒక క్రియగా 'మంజూరు' అనేది ఆమోదించడం,ఎకీభవించడం లేదా ధృవీకరించడం అనే అర్థంగా నిర్వచించబడింది. చట్టపరమైన హక్కులు ఉన్న చోట, ఇది స్పష్టమైన ఆమోదం యొక్క వ్యక్తీకరణ కంటే తక్కువ అవసరమని భావించాలా వద్దా అనేది సందేహాస్పదంగా ఉందని తీర్పు ఇవ్వబడింది. సిఆర్పిసి సెక్షన్ 197లో, 'మంజూరు' అనే పదాన్ని క్రియగా ఉపయోగించారు, అందువల్ల, దీని అర్థం సమ్మతించడం, అంగీకరించడం లేదా ఆమోదించడం.

44. Cr.P.C. పథకం నుండి స్పష్టమైనట్లుగా శాసన సభ మంజూరుకు గొప్ప ప్రాముఖ్యత ఇచ్చింది. Cr.P.C యొక్క సెక్షన్ 216 తీర్పు ప్రకటించబడటానికి ముందు ఏ సమయంలోనైనా ఏదైనా అభియోగాన్ని మార్చడానికి లేదా జోడించడానికి కోర్టుకు అధికారాన్ని ఇస్తుంది, అయితే దాని యొక్క సబ్-సెక్షన్ (5) ప్రకారం, మార్చబడిన లేదా జోడించిన ఛార్జ్ లో పేర్కొన్న నేరవిచారణ కోసం ఒకటి అయితే, దీనికి ముందస్తు అనుమతి అవసరం, అటువంటి మంజూరు పొందే వరకు కేసు ముందుకు సాగదు, మార్చబడిన లేదా జోడించిన ఛార్జ్ స్థాపించబడిన అదే వాస్తవాలపై విచారణ కోసం ఇప్పటికే అనుమతి పొందకపోతే తప్ప. దీనిని **గోకుల్చంద్ ద్వారకా దాస్ మొరార్క వర్సెస్ కింగ్** AIR 1948 PC 82,ప్రైవీ కౌన్సిల్ దీనిని నొక్కి చెప్పింది, ఇక్కడ పేరా 9లో 85వ పేజీలో ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడిందిः

> "... విచారణ చేయడానికి అనుమతి అనేది ఒక ముఖ్యమైన విషయం; ఇది విచారణ సంస్థకు ఒక ముందస్తు షరతుగా ఉంటుంది మరియు వారి మంజూరును మంజూరు చేయడానికి లేదా నిలిపివేయడానికి ప్రభుత్వానికి సంపూర్ణ వివేచనానుసారము ఉంటుంది. హైకోర్టు భావించినట్లుగా, వారు కేవలం విచారణ చేయాలనుకున్న వ్యక్తిపై ప్రాథమిక కేసును సాక్ష్యం బహిర్గతం చేస్తుందని చూడటానికి మాత్రమే ఆందోళన చెందలేదు. "....."

45.అప్పీలుదారుడు హైదరాబాద్లు లోని స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, ఓవర్సీస్ బ్యాంక్ లో అసిస్టెంట్ జనరల్ మేనేజరుగా పనిచేస్తున్నారు. స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా ఒక జాతీయం చేయబడిన బ్యాంకు. జాతీయం చేయబడిన బ్యాంకులో పనిచేసే వ్యక్తి ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అయినప్పటికీ, Cr.P.C. లోని సెక్షన్ 197 లోని నిబంధనలు అస్సలు ఆకర్షించబడవు, ఎందుకంటే సెక్షన్ 197 ప్రకారం, ప్రభుత్వ అనుమతి

లేకుండా ప్రభుత్వ ఉద్యోగిని తన సేవ నుండి తొలగించబడని సందర్భాల్లో మాత్రమే సెక్షన్ 197 ఆకర్షించబడుతుంది. ప్రభుత్వ అనుమతి ద్వారా లేదా అనుమతితో తప్ప ప్రభుత్వం ద్వారా లేదా అనుమతితో తప్ప తనను సేవ నుండి తొలగించలేని పదవిని కలిగిలేరని వివాదాస్పదంగా లేదు . ఈ విషయం యొక్క దృక్పథంలో, ఇక్కడ అప్పీలుదారు ఒక ప్రజా సేవకుడు అని ఆరోపించబడినప్పటికీ, సిఆర్పిసి యొక్క సెక్షన్ 197 లోని నిబంధనలు అస్సలు ఆకర్షించబడవు.

46. Cr.P.C.లోని సెక్షన్ 197 ప్రయోజనాన్ని జాతీయం చేసిన బ్యాంకు మేనేజర్ పొందగలరా అనే ప్రశ్న సమగ్రమైనది కాదు.ఈ న్యాయస్థానం **కె.సిహెచ్. ప్రసాద్ వర్సెస్ శ్రీమతి. జె. వనలత దేవి మరియు ఇతరులు** (1987) 2 SCC 52లో నివేదించారు, జాతీయ బ్యాంకులో పనిచేస్తున్న ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అని చెప్పుకునే వ్యక్తిని సూచిస్తూ ఇదే ప్రశ్నను పరిగణనలోకి తీసుకునే సందర్భం వచ్చింది.అందులో అప్పీలుదారు దాఖలు చేసిన దరఖాస్తు Cr.P.C. సెక్షన్ 197 కింద మంజూరు చేయకపోవడం వల్ల విచారణ యొక్క నిర్వహణను ప్రశ్నించింది, మెట్రోపాలిటన్ మేజిస్ట్రేట్ తిరస్కరించారు మరియు హైకోర్టులో కూడా పునర్విమర్శ దరఖాస్తు అదే విధిని ఎదుర్కొంది. ఈ కోర్టు, అప్పీల్ను కొట్టివేస్తూ, జాతీయం చేయబడిన బ్యాంకులో పనిచేసే వ్యక్తి ప్రజా సేవకుడు అయినప్పటికీ, సెక్షన్ 197 లోని నిబంధనలు అస్సలు ఆకర్షించబడవని పేర్కొంది. తీర్పులోని 6వ పేరాలో ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు ఇవ్వబడిందిः(ఎస్. సి. సి. p. 54)

> "6. ప్రభుత్వ అనుమతి ద్వారా లేదా ప్రభుత్వ అనుమతితో తప్ప ప్రభుత్వ ఉద్యోగిని తన కార్యాలయం నుండి తొలగించలేని సందర్భాల్లో మాత్రమే ఈ విభాగం ఆకర్షించబడుతుందని ఈ నిబంధన ద్వారా చాలా స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. ప్రభుత్వ అనుమతి ద్వారా లేదా అనుమతితో తప్ప అప్పీలుదారుని ఉద్యోగం నుండి తొలగించలేని పదవిని కలిగి లేరన్నది వివాదాస్పదంగా లేదు. ఈ విషయం యొక్క దృక్పథంలో, అప్పీలుదారు ఒక ప్రజా సేవకుడు అని నిర్ధారించబడినప్పటికీ, సెక్షన్ 197 లోని నిబంధనలు అస్సలు ఆకర్షించబడవు."

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

47. **కె.సి హెచ్. ప్రసాద్** (సుప్రా)కేసులో లో ఈ కోర్టు పేర్కొన్న నిర్ణయం. **ఎస్. కె. మిగ్లానీ** (సుప్రా) విషయంలో తదుపరి నిర్ణయంలో ఆమోదంతో పేర్కొనబడింది. ఈ కేసులో, అప్పీలుదారు బ్యాంక్ ఆఫ్ బరోడా, ఫరీదాబాద్ శాఖలో, మేనేజరుగా పనిచేస్తున్నారు. అప్పీలుదారుపై హౌసింగ్ డైరెక్టర్ లిఖితపూర్వక

ఫిర్యాదు చేశారు.ఈ ఫిర్యాదు ఆధారంగా కోట్లా ముబారక్పూర్ పోలీస్ స్టేషన్ ఐపీసీలోని వరుసగా ఐపీసీ సెక్షన్ 201,409,419,420,467,468,471 మరియు 120–బి సెక్షన్ల కింద నేరాలకు సంబంధించిన మొదటి సమాచార నివేదికను నమోదు చేసింది. ప్రాసిక్యూషన్ కేసు ఏమిటంటే, అప్పీలుదారు మరియు మరొక సహ–నిందితుడు ఒకరితో ఒకరు కలిసి అసలు కేటాయింపుదారుల నకిలీ అభ్యర్థనపై ఒక కాళీ స్థలంను ధరను 10.66 లక్ష నుండి రూ. 7. 77 లక్షలకు తగ్గించి సంబంధిత అధికార యంత్రాంగం ఆమోదంతో మంజూరు చేసింది. ఈ మొదటి సమాచార నివేదిక లో అనేక ఇతర ఆరోపణలు ఉన్నాయి. దర్యాప్తు పూర్తయిన తర్వాత చార్జిషీట్ దాఖలు చేశారు. పైన పేర్కొన్న మొదటి సమాచార నివేదిక లో అప్పీలుదారు ఏసీఎంఎం, సాకేత్ కోర్టు, న్యూఢిల్లీ ముందు ఒక దరఖాస్తును దాఖలు చేశారు, అతను జాతీయ బ్యాంకు లో మేనేజరుగా పనిచేస్తున్న ప్రభుత్వ ఉద్యోగి కావడంతో, Cr.P.C.లోని సెక్షన్ 197 ప్రకారం అతనిపై అనుమతి పొందడం తప్పనిసరి అని పేర్కొన్నారు.

48. Cr.P.C. లోని సెక్షన్ 197 ప్రకారం పాటించనందుకు అతన్ని డిశ్చార్జ్ చేయవచ్చని కోర్టు ముందు వాదించారు. ప్రధాన మెట్రోపాలిటన్ మేజిస్ట్రేట్ (సౌత్), సాకేత్ కోర్టు అప్పీలుదారు దాఖలు చేసిన దరఖాస్తును తిరస్కరించింది, అనుమతి లేకపోవడంతో విడుదల చేయాలని కోరింది. ఈ వ్యవహారం కోర్టు వరకు వెళ్లింది. ఈ న్యాయస్థానం 10వ మరియు 12వ పేరాల్లో వరుసగా ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు ఇచ్చిందిः

> "10. అప్పీలుదారు జాతీయ బ్యాంకులో మేనేజరుగా ఉన్నందున, అతన్ని విచారణ చేయడానికి ముందు సెక్షన్ 197 కింద అనుమతి అవసరమని దావా చేయవచ్చా. అప్పీలుదారు తాను ప్రభుత్వ అనుమతి ద్వారా లేదా ప్రభుత్వ అనుమతితో తప్ప తన కార్యాలయం నుండి తొలగించలేని ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అని సంతృప్తి చెందలేదని సిఎంఎం అభిప్రాయానికి వచ్చిన తరువాత, అప్పీలుదారుకు సంబంధించి, Cr.P.C. సెక్షన్ 197 ఆకర్షించబడలేదు. పైన పేర్కొన్న తీర్మానానికి వచ్చిన తరువాత, అప్పీలుదారుపై ఆరోపించిన చర్యలు అధికారిక విధి నిర్వహణలో అమలు చేయబడ్డాయా అనే ప్రశ్న లోకి సిఎంఎం ప్రవేశించాల్సిన అవసరం లేదు.
>
> XXX XXX XXX
>
> 12. హైకోర్టు తన వివాదాస్పద తీర్పులో పైన పేర్కొన్న అంశాన్ని ప్రస్తావించలేదు మరియు అప్పీలుదారు ఆరోపించిన చర్యలు అధికారిక విధిని నిర్వర్తిస్తున్నాయా అనే చర్చకు మాత్రమే

పరిమితం చేసింది. ప్రకాష్ సింగ్ బాదల్ [ప్రకాష్ సింగ్ బాదల్ వర్సెస్ పంజాబ్ రాష్ట్రం, (2007) 1 ఎస్. సి. సి. 1 కేసులో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై కూడా హైకోర్టు ఆధారపడింది.(2007) 1 SCC (Cri) 193]. మేము, అప్పీలుదారుడు ప్రభుత్వ అనుమతి ద్వారా లేదా ప్రభుత్వ అనుమతితో తప్ప తన కార్యాలయం నుండి తొలగించదగిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి కాదని నిర్ధారణకు వచ్చిన తరువాత, సెక్షన్ 197 Cr.P.C. కింద మంజూరు వర్తించదు. అప్పీలుదారు Cr.P.C. సెక్షన్ 197 కింద రక్షణను దావా చేయలేరు. అప్పీలుదారుడు సెక్షన్ 197 (1) సిఆర్పిసి యొక్క వర్తింపజేయడానికి షరతులను నెరవేర్చనప్పుడు, తన అధికారిక విధిని నిర్వర్తించడంలో వ్యవహరిస్తున్నాడా లేదా వ్యవహరిస్తున్నాడా అనే తదుపరి ప్రశ్నను పరిశీలించాల్సిన అవసరం లేదని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము.

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

49. బ్యాంకింగ్ రంగాన్ని రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా నిర్వహిస్తున్నందున, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 12 ప్రకారం మరియు బ్యాంకింగ్ వినిమయము యాక్ట్, 1949 లోని సెక్షన్ 46 ఎ కారణంగా రాష్ట్ర అవయవంగా పరిగణించబడుతున్నందున, ఇక్కడ అప్పీలుదారు పిసి చట్టము, 1988 లోని నిబంధనలు ప్రయోజనం కోసం "ప్రజా సేవకుడు" గా పరిగణించబడతారని గమనించడం సముచితం. అయితే, దీనిని ఐపిసికి విస్తరించలేము. ఇక్కడ అప్పీలుదారుని ఐపిసి కింద మంజూరు కోసం కూడా "ప్రజా సేవకుడు" గా పరిగణించాలని ఒక క్షణం భావిస్తే, Cr.P.C. లోని సెక్షన్ 197 కింద అందుబాటులో ఉన్న రక్షణ ఇక్కడ అప్పీలుదారుకు అందుబాటులో లేదు, ఎందుకంటే Cr.P.C. సెక్షన్ 197 కింద నిర్మించిన షరతులు నెరవేర్చబడవు.

50. దురదృష్టవశాత్తు, ప్రస్తుత కేసులో, హైకోర్టు కూడా పైన పేర్కొన్న అంశాన్ని విస్మరించింది లేదా నిర్లక్ష్యం చేసింది మరియు అప్పీలుదారు ఆరోపించిన విధంగా వారి చర్యలు,వారు అధికారిక విధులను నిర్వర్తించారు, అనే దానిపై తన న్యాయ నిర్ణయమును పరిమితం చేసింది.

1వ ప్రశ్నకు,తదనుగుణంగా సమాధానం ఇవ్వబడింది.

ప్రశ్న నెం. 2.

51. పి. సి. చట్టము, 1988 లోని సెక్షన్ 19 కింద మంజూరు చేయబడనందున, అప్పీలుదారుని ఐపిసి కింద మాత్రమే నేరాలకు విచారణ చేయలేమని, అతన్ని నేర విచారణ వ్యవహారముల నుండి విడుదల చేయాలని అప్పీలుదారు తరపున హాజరైన గౌరవ న్యాయవాది గట్టిగా వాదించారు.

52.పి. సి. చట్టం, 1988 లోని సెక్షన్ 19 ఇలా చెబుతోందిః

"19. విచారణ కోసం ముందస్తు మంజూరు అవసరం.—

(1) లోక్పాల్ మరియు లోకాయుక్తుల చట్టము, 2013 (2014లోని 1) లో అందించిన విధంగా మినహా, మునుపటి మంజూరుతో తప్ప, ప్రభుత్వ ఉద్యోగి ఎదుర్కొంటున్న ఆరోపణలు సెక్షన్ 7,11,13,15 కింద శిక్షార్హమైన నేరాన్ని ఏ న్యాయస్థానం పరిగణనలోకి తీసుకోదు.

(ఎ) ఉద్యోగం చేస్తున్న వ్యక్తి విషయంలో, లేదా సందర్భానుసారంగా, కేంద్ర వ్యవహారములుకు సంబంధించిన ఉద్యోగం చేస్తూ,నేరానికి పాల్పడినట్లు ఆరోపించబడిన సమయంలో, మరియు ఆ ప్రభుత్వం ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వం మంజూరుతో తప్ప అతని కార్యాలయం నుండి తొలగించబడడు;

(బి) ఉద్యోగం చేస్తున్న వ్యక్తి విషయంలో, లేదా సందర్భానుసారంగా, ఒక రాష్ట్ర వ్యవహారములుకు సంబంధించి ఉద్యోగం చేస్తూ నేరానికి పాల్పడినట్లు ఆరోపించబడిన సమయంలో, మరియు ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ద్వారా లేదా దాని అనుమతితో తప్ప అతని కార్యాలయం నుండి తొలగించబడడు;

(సి) ఏ ఇతర వ్యక్తి విషయంలో అయినా, అతన్ని తన పదవి నుండి తొలగించడానికి సమర్థుడైన అధికారిః

అయితే, ఈ ఉప–విభాగంలో పేర్కొన్న నేరాలలో దేనినైనా న్యాయస్థానం పరిగణనలోకి తీసుకోవడం కోసం, పోలీసు అధికారి లేదా దర్యాప్తు సంస్థ లేదా ఇతర చట్ట అమలు అధికారం యొక్క అధికారి కాకుండా, తగిన ప్రభుత్వానికి లేదా సందర్భానుసారంగా సమర్థ అధికారికి, అటువంటి ప్రభుత్వం లేదా అధికారం యొక్క ముందస్తు మంజూరు కోసం, ఏ అభ్యర్థన చేయలేము, తప్ప –తప్ప –

(i) అటువంటి వ్యక్తి ప్రభుత్వోద్యోగిని విచారణ చేయాలని కోరిన ఆరోపణల గురించి సమర్థ న్యాయస్థానంలో ఫిర్యాదు చేశారు; మరియు

(ii) న్యాయస్థానం, క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1973 (1974లోని 2) లోని సెక్షన్ 203 కింద ఫిర్యాదును కొట్టివేయలేదు మరియు ప్రభుత్వ సేవకుడిపై తదుపరి విచారణ కోసం అనుమతి పొందాలని ఫిర్యాదుదారుని ఆదేశించిందిః

ఇంకా, ఒక పోలీసు అధికారి లేదా ఒక దర్యాప్తు సంస్థ లేదా ఇతర చట్ట అమలు సంస్థ యొక్క అధికారి కాకుండా ఇతర వ్యక్తి నుండి అభ్యర్థన విషయంలో, సంబంధిత ప్రభుత్వం లేదా సమర్థ అధికారం సంబంధిత ప్రభుత్వ సేవకుడికి వినడానికి అవకాశం కల్పించకుండా ఒక ప్రభుత్వ సేవకుడిని విచారించడానికి అనుమతి ఇవ్వదుః

అయితే, సముచిత ప్రభుత్వం లేదా ఏదైనా సమర్థ అధికారం, ఈ ఉప విభాగం కింద ఒక ప్రభుత్వ ఉద్యోగి మీద విచారణకు అనుమతి అవసరమయ్యే ప్రతిపాదనను స్వీకరించిన తరువాత, అటువంటి ప్రతిపాదనపై నిర్ణయాన్ని స్వీకరించిన తేదీ నుండి మూడు నెలల వ్యవధిలో తెలియజేయడానికి ప్రయత్నించాలిః

అయితే, విచారణ కోసం అనుమతి మంజూరు చేయడానికి, చట్టపరమైన సంప్రదింపులు అవసరమైతే, అటువంటి వ్యవధి కొరకు , వ్రాతపూర్వకంగా కారణాలను నమోదు చేసి మరో నెల పాటు పొడిగించవచ్చుః

అయితే, కేంద్ర ప్రభుత్వం, ఒక ప్రభుత్వ ఉద్యోగిని విచారణ చేయడానికి మంజూరు చేసే ఉద్దేశ్యంతో, అవసరమైనవిగా భావించే మార్గదర్శకాలను సూచించవచ్చు.

వివరణ.––సబ్ సెక్షన్ (1) ప్రయోజనాల కోసం, "పబ్లిక్ సర్వెంట్" అనే వ్యక్తీకరణ అటువంటి వ్యక్తి –

(ఎ) నేరం జరిగినట్లు ఆరోపించబడిన సమయంలో ఉద్యోగంలో కొనసాగించండం మానేసిన వ్యక్తి; లేదా

(బి) నేరం జరిగినట్లు ఆరోపించబడిన సమయంలో ఉద్యోగం మానేసి, నేరం జరిగినట్లు ఆరోపించబడిన సమయంలో ఆ కార్యాలయం కాకుండా వేరే పదవిని కలిగి ఉండడం.

(2) ఉప-సెక్షన్ (1) కింద అవసరమైన మునుపటి మంజూరును కేంద్ర ప్రభుత్వం లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లేదా మరే ఇతర అధికారం ఇవ్వాలా అనే దానిపై ఏదైనా కారణం వల్ల ఏదైనా సందేహం తలెత్తినట్లయితే ఆ నేరం జరిగిందని ఆరోపించబడిన సమయంలో ప్రభుత్వ సేవకుడిని అతని కార్యాలయం నుండి తొలగించడానికి సమర్థత కలిగిన ఆ ప్రభుత్వం లేదా అధికారం ద్వారా అటువంటి మంజూరు ఇవ్వబడుతుంది.

(3) క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1973 (1974లోని 2) లో ఏదైనా ఉన్నప్పటికీ –

(ఎ) ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి జారీ చేసిన ఏ నిర్ధారణ, శిక్ష లేదా ఉత్తరువు ఉప-సెక్షన్ (1) కింద అవసరమైన మంజూరు లేకపోవడం లేదా ఏదైనా లోపం, మినహాయింపు లేదా క్రమరాహిత్యం కారణంగా అప్పీల్, ధృవీకరణ లేదా పునర్విమర్శలో కోర్టు ద్వారా తిప్పికొట్టదు లేదా మార్చదు, ఆ కోర్టు అభిప్రాయం ప్రకారం తప్ప, వాస్తవానికి న్యాయం యొక్క వైఫల్యం ఫలితంగా సంభవించినట్లయితే తప్ప;

(బి) అధికారం మంజూరు చేసిన మంజూరులో ఏదైనా లోపం, లోపము లేదా అక్రమాల కారణంగా ఏ న్యాయస్థానం ఈ చట్టము కింద కార్యకలాపాలను నిలిపివేయదు, అటువంటి లోపం, లోపము లేదా అక్రమాలు న్యాయం విఫలమయ్యాయని సంతృప్తి చెందితే తప్ప;

(సి) ఈ చట్టం క్రింద కార్యకలాపాలను ఏ ఇతర ప్రాతిపదికన ఏ న్యాయస్థానం నిలిపివేయదు మరియు ఏ విచారణ, విచారణ, అప్పీల్ లేదా ఇతర కార్యకలాపాలలో ఆమోదించిన ఏదైనా మధ్యవర్తిత్వ ఉత్తర్వులకు సంబంధించి ఏ న్యాయస్థానం పునర్విమర్శ అధికారాలను ఉపయోగించదు.

(4) ఉప-విభాగం (3) కింద నిర్ణయించేటప్పుడు, అటువంటి మంజూరు లేకపోవడం లేదా ఏదైనా లోపం, మినహాయింపు లేదా అక్రమం, న్యాయం యొక్క వైఫల్యానికి కారణమైందా లేదా ఫలితంగా జరిగిందా అనే విషయాన్ని నిర్ణయించడంలో, కోర్టు విచారణలో ఏదైనా ప్రారంభ దశలో అభ్యంతరం లేవనెత్తబడిందా లేదా అనే వాస్తవాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి.

వివరణ.— ఈ విభాగం యొక్క ప్రయోజనాల కోసం –

(ఎ) లోపం అనేది (2007) 1 ఎస్. సి. సి. మంజూరు చేసే అధికారం యొక్క సామర్థ్యం పై కూడా ఉంటుంది;

(బి) విచారణ కోసం అవసరమైన మంజూరులో విచారణ ఒక నిర్దిష్ట అధికారం యొక్క సూచనతో లేదా ఒక నిర్దిష్ట వ్యక్తి యొక్క మంజూరుతో లేదా సారూప్య స్వభావం గల ఏదైనా అవసరంతో ఉండాలనే ఏదైనా అవసరాన్ని సూచిస్తుంది."

53. Cr.P.C. లోని,సెక్షన్ 197 కింద పరిగణించబడే మంజూరు "తన అధికారిక విధిని నిర్వర్తించడంలో వ్యవహరించేటప్పుడు లేదా వ్యవహరించడానికి ఉద్దేశించినప్పుడు అతను చేసిన ఏదైనా నేరానికి పాల్పడినట్లు ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న ప్రభుత్వ ఉద్యోగికి సంబంధించినది" అయితే, పిసి చట్టం, 1988లో పరిగణించబడే నేరాలు తన అధికారిక విధులను నిర్వర్తించడంలో ప్రత్యక్షంగా లేదా ఉద్దేశపూర్వకంగా చేసిన చర్యలుగా పరిగణించబడవు.

54. ఐపిసి కింద నేరాలు మరియు పిసి చట్టము, 1988 కింద నేరాలు భిన్నమైనవి మరియు విభిన్నమైనవి. పిసి చట్టము, 1988 కింద శిక్షించదగిన నేరాలకు సంబంధించి ఐపిసి కింద శిక్షించదగిన ఒక కారణం లేదా మరొక కారణం కోసం నేరాలను కూడా ఆమోదించాల్సిన అవసరం ఉందా అనేది పరిగణనలోకి తీసుకోవడం ముఖ్యం.

55. ఐపిసి కింద ఒక నేరానికి పాల్పడినందుకు ఒక వ్యక్తిని విచారించడానికి అవసరమైన మంజూరు ఉత్తర్వులు మరియు పిసి చట్టము, 1988 కింద నేరం చేయడానికి అవసరమైన మంజూరు ఉత్తర్వు మధ్య వ్యత్యాసాన్ని గుర్తించడం చాలా ముఖ్యం

56. **కాలిచరణ్ మహాపాత్రా వర్సెస్ ఒరిస్సా రాష్ట్రం**, (1998) 6 ఎస్. సి. సి. 411, లో నివేదించబడింది, ఈ కోర్టు ఇలా పేర్కొందిః

"..."... కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 197 లో ఉద్దేశించిన మంజూరు 'తన అధికారిక విధిని నిర్వర్తించడంలో వ్యవహరించేటప్పుడు లేదా వ్యవహరించేటప్పుడు అతను చేసిన ఏదైనా నేరానికి పాల్పడినట్లు ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న' ప్రభుత్వ ఉద్యోగికి సంబంధించినది, అయితే పిసి చట్టములో పరిగణించబడే నేరాలు తన అధికారిక విధులను నిర్వర్తించేటప్పుడు ప్రత్యక్షంగా లేదా ఉద్దేశపూర్వకంగా చేసిన చర్యలుగా పరిగణించబడవు. పార్లమెంటు ఈ వ్యత్యాసాన్ని

కొనసాగించాలని కోరుకుంది, అందువల్ల మునుపటి పిసి చట్టంలోని సంబంధిత నిబంధనలోని పదాలు కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 197 లో చేసిన మార్పు ఉన్నప్పటికీ ఎటువంటి మార్పు లేకుండా కొత్త పి.సి. చట్టం, 1988 లో భౌతికంగా దిగుమతి చేయబడ్డాయి... "

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

57. **లాలూ ప్రసాద్ అలియాస్ లాలూ ప్రసాద్ యాదవ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ బీహార్ (2007) 1 ఎస్. సి. సి. 4** లో నివేదించబడింది, ఈ కోర్టు ఈ క్రింది విధంగా గమనించిందిः

"10. Cr.P.C. లోని సెక్షన్ 197 మరియు పిసి చట్టము, 1988 లోని సెక్షన్ 19 సంభావితంగా వేర్వేరు రంగాలలో పనిచేస్తాయని గమనించవచ్చు. ఈ చట్టము పరిధిలోకి వచ్చే కేసులలో, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు సంబంధించి మంజూరు స్వయంచాలక స్వభావం కలిగి ఉంటుంది, అందువల్ల వాస్తవిక అంశాలు తక్కువ లేదా ఎటువంటి పర్యవసానాన్ని కలిగి ఉండవు. దీనికి విరుద్ధంగా, Cr.P.C లోని సెక్షన్ 197కి సంబంధించిన కేసులో, ఆరోపించిన చర్యలకు , విధుల నిర్వహణతో ఏదైనా సంబంధం ఉందా అని తెలుసుకోవడానికి కేసు యొక్క ఆధారం మరియు ప్రాథమిక లక్షణాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. చట్టంలోని సెక్షన్ 19 విషయంలో పరిస్థితి అలా లేదు.

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

58. అందువల్ల, ప్రస్తుత కేసులో, అప్పీలుదారుడు పిసి చట్టం , 1988 కింద శిక్షార్హమైన నేరాల నుండి విడుదల చేయబడినప్పటికీ, ఐపిసి నేరాలకు, అతన్ని చట్టానికి అనుగుణంగా మరింత ముందుకు తీసుకెళ్లవచ్చు.

59. పైన పేర్కొన్న దాని నుండి, ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి యొక్క న్యాయస్థానం ముందు విచారణలో , పిసి చట్టము, 1988 లోని సెక్షన్ 19 కింద మునుపటి మంజూరు మాత్రమే తప్పనిసరిగా ముందస్తు అవసరం అని ఎటువంటి నియమం ఉండదని చెప్పవచ్చు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగి పై అభియోగాలు మోపబడాలని భావించిన నేరాలలో పిసి చట్టము, 1988 కింద శిక్షార్హమైనవి కాకుండా ఇతర నేరాలు ఉంటే, అంటే సాధారణ చట్టము (అంటే ఐపిసి) కింద చెప్పాలంటే, కోర్టు విచారణ సమయంలో, మరియు అవసరమైతే,

తదుపరి దశలలో (ఆరోపణ ముందుకు సాగుతున్నప్పుడు) Cr.P.C. సెక్షన్ 197 కింద మంజూరు చేయాల్సిన అవసరం ఉందా అని పరిశీలించడానికి కట్టుబడి ఉంటుంది. పిసి చట్టము, 1988 లోని సెక్షన్ 19 యొక్క చట్టబద్ధమైన అవసరాల ఒక వైపు, మరోవైపు Cr.P.C. యొక్క సెక్షన్ 197 మధ్య భౌతిక వ్యత్యాసం ఉంది. పి. సి. చట్టము, 1988 కింద ప్రత్యేకంగా నేరాలకు సంబంధించిన విచారణలో, ప్రభుత్వ ఉద్యోగికి మంజూరు తప్పనిసరి. ప్రభుత్వ ఉద్యోగికి వ్యతిరేకంగా సాధారణ శిక్షార్హమైన చట్టం క్రింద ఉన్న కేసులలో, Cr.P.C. యొక్క,సెక్షన్ 197 కింద మంజూరు అవసరం (లేదా లేకపోతే) వాస్తవిక అంశాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ప్రభుత్వ ఉద్యోగి,అధికారిక విధిగా ఒక చర్యను చేయడం లేక మినహాయించడం "మధ్య" గల చర్యలకు సంబందించినది తరువాతి కేసులోని తదుపరి పరీక్ష. చట్టం ప్రకారం శిక్షార్హమైన నేరానికి పాల్పడటం అనేది ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అధికారిక విధిలో భాగం కాదు. అటువంటి కారణంపై Cr.P.C. సెక్షన్ 197 కింద మంజూరు చేయవలసిన అవసరాన్ని అవలంబించడం మరియు తిరస్కరించడం చాలా సరళమైన విధానం.ఫిర్యాదు చేసిన చర్యను విస్మరించడం లేదా నిర్లక్ష్యం చేయడం వల్ల ప్రభుత్వ ఉద్యోగి తన అధికారిక విధిని నిర్లక్ష్యం చేసిన ఆరోపణకు జవాబుదారీగా ఉంటాడా అని నిర్ధారించడం "సురక్షితమైన మరియు ఖచ్చితమైన పరీక్ష అతను "తన విధికి మించి" వ్యవహరించి ఉండవచ్చు, కానీ అభ్యంతరకరమైన చర్యకు మరియు అధికారిక విధి నిర్వహణకు మధ్య "సహేతుకమైన సంబంధం" ఉంటే, Cr.P.C. యొక్క సెక్షన్ 197 యొక్క రక్షణ గొడుగును తిరస్కరించలేము, అధికారిక విధుల నిర్వహణ చట్టవిరుద్ధమైన చర్యలకు ముసుగుగా ఉపయోగించబడనంత వరకు.

60. మేము ఈ విషయాన్ని ముగించే ముందు, ఈ కోర్టు త్వరలో లేదా తరువాత పరిగణించవలసిన ఒక విషయాన్ని మేము గమనించాలనుకుంటున్నాము. పి. సి. చట్టము, 1988 లోని సెక్షన్ 19 ను అమలు చేయడం వెనుక ఉన్న లక్ష్యం ప్రభుత్వ ఉద్యోగులను పనికిమాలిన విచారణల నుండి రక్షించడం. ఒక కేసును తీసుకోండి, పి.సి. చట్టము, 1988 లోని సెక్షన్ 19 కింద మంజూరు చేయడానికి నిరాకరించే సమయంలో మంజూరు చేసే అధికారం, నిందితుడిపై విచారణను పనికిమాలినదిగా లేదా బాధాకరమైనదిగా పేర్కొనవచ్చు కాబట్టి మంజూరు తిరస్కరించబడుతుందని గమనించింది. అప్పుడు, అటువంటి పరిస్థితులలో ఐపిసి నేరాలకు సంబంధించినంతవరకు విచారణపై దాని ప్రభావం ఎలా ఉంటుంది? పి.సి. చట్టము, 1988 కింద నేరాలకు విచారణ పనికిమాలినదని, కానీ ఐపిసి కింద నేరాలకు ఇది వర్తించదని చెప్పగలరా ? ప్రస్తుత విషయంలో మేము ఈ ప్రశ్నలోకి వెళ్ళడం లేదు, ఎందుకంటే ఇక్కడ అప్పీలుదారుపై విచారణ పనికిమాలినది లేదా బాధాకరమైనది అనే కారణంతో

మొదట్లో మంజూరు తిరస్కరించబడలేదు, అయితే ఆరోపించబడినది కేవలం అవసరమైన విధులను నిర్వర్తించడంలో విధానపరమైన అవకతవకలు అనే కారణంతో తిరస్కరించబడింది. ఇటువంటి విధానపరమైన అవకతవకలు ఐపిసి కింద ఏదైనా నేరంగా ఉన్నాయా లేదా అనేది, విచారణ న్యాయస్థానం పరిశీలిస్తుంది. మేము నొక్కి చెప్పిన వాటిని ఈ కోర్టు తగిన సమయంలో ఇతర వ్యాజ్యాలలో పరిశీలించవచ్చు.

61. ఈ మొత్తం విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని , అప్పీల్లు కొట్టివేయడానికి అర్హమైనదని మరియు దీని ద్వారా కొట్టివేయబడుతుందని మేము నిర్ధారణకు వచ్చాము.

----------జె.

(బి. ఆర్. గవాయి)

----------జె.

(జె. బి. పార్దివాలా)

న్యూ ఢిల్లీ;

ఆగస్టు 08,2023.